Varlık Yönetim Şirketi Harç Öder mi?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	24.06.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2021/473	2026/405	5411 m.143, 492 m.13 ve 59, HUMK 434, İİK 168/5, İİK 170/a

ÖZET

Çeke dayalı kambiyo takibinde alacağı temlik alan varlık yönetim şirketi, 5411 m.143'e dayanarak temyiz harcını yatırmamıştır. HGK, istisnanın şirketin kendi işlemleriyle sınırlı olduğunu belirterek direnme kararının temyiz edilmemiş sayılmasına ilişkin ek kararı onamıştır.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/varlik-yonetim-sirketi-temyiz-harci-istisnasi-hgk-2026-405/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2021/473 E. , 2026/405 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :İcra Hukuk Mahkemesi

EK KARAR TARİHİ : 08.04.2021

SAYISI : 2015/967 E., 2016/139 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 21.10.2015 tarihli ve

2015/13423 Esas, 2015/25337 Karar sayılı BOZMA kararı

1. Taraflar arasındaki takibin iptali isteminden dolayı yapılan inceleme sonunda, İstanbul 9. İcra (Hukuk) Mahkemesince verilen istemin kabulüne ilişkin karar alacaklı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 12. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonucunda bozulmuş, Mahkemece Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

2. Direnme kararı alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3. Hukuk Genel Kurulunun geri çevirme kararı sonrası Mahkemece verilen kararın temyiz edilmemiş sayılmasına ilişkin ek karar alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

4. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği düşünüldü:

I. İNCELEME SÜRECİ

Borçlu İstemi

5. Borçlu vekili talep dilekçesinde; alacaklı tarafından müvekkili aleyhine çeke dayalı kambiyo senetlerine özgü icra takibi başlatıldığını, müvekkilinin alacaklıya borcunun bulunmadığını, müvekkili şirketin çift imza ile temsil edildiğini ancak takibe dayanak çekte tek imza bulunduğunu ileri sürerek takibin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Alacaklı Cevabı

6. Alacaklı vekili; müvekkilinin çeki düzgün ciro silsilesi ile iktisap ettiğini ve meşru hamil olduğunu, müvekkilinin ciro silsilesinde yer alan imzaların geçerliliğini araştırmak gibi bir yükümlülüğünün bulunmadığını, çekin keşideci imzasını ihtiva ettiğini, dolayısıyla kambiyo vasfının bulunduğunu, borçlunun iddiasını ancak çek lehtarına ve bununla birlikte şirketin çift imza ile temsil edildiğini bilen ya da bunu bilebilecek durumda olan kişilere ileri sürebileceğini belirterek istemin reddini savunmuştur.

Mahkeme Kararı

7. İstanbul 9. İcra (Hukuk) Mahkemesinin 26.03.2015 tarihli ve 2014/1448 Esas, 2015/196 Karar sayılı kararı ile; borçlu vekilinin talep dilekçesi ekinde sunulan imza sirkülerine göre şirketi her hususta müşterek imzaları ile temsil etmek üzere ...ile ...'nin temsil ve ilzama yetkili kılındığı, takibe konu çekte ise bir adet imzanın mevcut olduğu ve bu imzanın da borçlu şirket yetkilisi ...'ya ait olduğunun borçlu vekili tarafından belirtildiği, bu durumun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 170/a maddesi gereğince takibin iptali nedeni olduğu gerekçesiyle takibin iptaline karar verilmiştir.

Özel Dairenin Bozma Kararı

8. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde alacaklı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.
9. Yargıtay 12. Hukuk Dairesince 21.10.2015 tarihli ve 2015/13423 Esas, 2015/25337 Karar sayılı kararı ile;

"...nun 168/5. maddesi gereğince, borçlu borca itirazını, ödeme emri tebliğinden itibaren beş gün içinde icra mahkemesine bildirmek zorundadır. Bu süre hak düşürücü nitelikte olup mahkemece re'sen gözetilmelidir.

Somut olayda, alacaklı vekili tarafından borçlu hakkında çeke dayalı olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla icra takibine geçildiği, örnek 10 numaralı ödeme emrinin borçluya 31.10.2014 tarihinde tebliğ edildiği, borçlu vekilinin ise yasal beş günlük süreden sonra 07.11.2014 tarihinde icra mahkemesine başvurarak borca itiraz ettiği görülmüştür.

Bu durumda mahkemece itirazın süre aşımı nedeniyle reddi gerekir iken işin esasının incelenerek kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsizdir..." gerekçesi ile karar bozulmuştur.

Direnme Kararı

10. İstanbul 9. İcra (Hukuk) Mahkemesinin 03.03.2016 tarihli ve 2015/967 Esas, 2016/139 Karar sayılı kararı ile; borçlu vekilinin talep dilekçesinin ikinci paragrafında borca itiraz ettiği, üçüncü paragrafında ise kambiyo senetlerine özgü kusurlardan ötürü şikâyette bulunduğu, dilekçenin üçüncü paragrafında imza sirküleri uyarınca birlikte ve ortaklaşa kambiyo senedi düzenleme yetkisinin sadece ...tarafından kullanılmış olmasının çeki bağlayıcı olmaktan çıkardığı, dolayısıyla kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takip yapılamayacağının öne sürüldüğü, buradan bakıldığında uyuşmazlıkta biri borca itirazın (İİK md. 169/a) diğeri ise kambiyo hukukundan kaynaklanan bir şikâyetin (İİK md. 170/a) söz konusu olduğu, mahkemece öncelikle şikâyetle ilgili uyuşmazlığın ele alındığı, kambiyo hukukuna ilişkin şikâyet süresinin İİK'nın 16 ve devamı maddeleri gereğince yedi günlük süre ile sınırlı olduğu, ödeme emrinin 31.10.2014 tarihinde tebliğ edildiği, 07.11.2014 tarihinde yapılan şikâyetin süresinde olduğu gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi

11. Direnme kararı süresi içinde alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunun Geri Çevirme Kararı

12. Hukuk Genel Kurulunun 15.12.2020 tarihli ve 2017/12-342 Esas, 2020/1030 Karar sayılı kararı ile;

"...III. ÖN SORUN

12. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile icra takibinin alacaklısı olan ... Faktoring A.Ş.'nin 31.12.2015 tarihli temlik sözleşmesi ile icra/iflas takiplerine ve bunlara ait davalara ilişkin alacaklarını ... Varlık Yönetim A.Ş.'ye temlik ettiği, ... Varlık Yönetim A.Ş.'nin kuruluş tarihinin 10.05.2013 olup, Ticaret Sicil Gazetesi'nde 16.05.2013 tarihinde ilan edildiği, direnme kararını temyiz eden ... Varlık Yönetim A.Ş. 08.03.2016 tarihli süre tutum dilekçesinde "...müvekkil bir varlık yönetim şirketi olduğundan, Bankacılık Kanunu'nun 143/5 maddesi uyarınca 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na göre ödenecek damga vergisinden ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre ödenecek harçlardan muaf olduğu hususunun dikkate alınmasını dileriz..." şeklinde beyanda bulunduğu, maktu temyiz karar harcı ve temyiz yoluna başvurma harcının iki haftalık kesin süre içerisinde yatırılması için icra mahkemesince düzenlenen 30.03.2016 tarihli muhtıranın temyiz eden ... Varlık Yönetim A.Ş. vekiline tebliğ edilmesine rağmen harçların yatırılmadığı gözetildiğinde, ... Varlık Yönetim A.Ş.'nin gerekli temyiz başvuru ve temyiz peşin karar harçlarını yatırmasının gerekip gerekmediği, bu harçlardan muaf olup olmadığı, burada varılacak sonuca göre mahkemece 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (HUMK)'nun 434. maddesi uyarınca temyiz isteminden vazgeçilmiş sayılacağına dair bir karar verilmesi için dosyanın geri çevrilmesinin gerekip gerekmediği hususu ön sorun olarak tartışılmıştır.

IV. GEREKÇE

...

29. Somut olayda; ... Faktoring A.Ş. tarafından başlatılan çeke dayalı kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takipte alacağın 31.12.2015 tarihli temlik sözleşmesi ile ... Varlık Yönetim A.Ş.'ne temlik edildiği görülmektedir. Temlik eden faktoring şirketi 5411 sayılı Kanun'un 143. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen "diğer mali kurumlar" kapsamındadır.

30. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 143. maddesindeki düzenlemede "muaflıktan" değil "istisna"dan söz edilmekte olup, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemleri ve bununla ilgili olarak düzenlenen kağıtları, kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince, 492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre ödenecek harçlardan, maddede sayılan diğer vergilerden ve kesintilerden istisna tutmuştur. Görüldüğü üzere, bu hüküm varlık yönetim şirketlerinin vergiden istisna olacağı halleri istisna kurumunun doğasının da gereği olarak kendilerinin yaptıkları işlemlerden ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan dolayı, hükümde sayılan kanunlar uyarınca vergi, harç veya kesinti borçlusu durumunda bulunacakları hâllerle sınırlamıştır. Somut olayda, temyiz eden ... Varlık Yönetim A.Ş.'nin yaptığı bir işlem veya bununla ilgili düzenlenmiş bir kağıt söz konusu olmadığından kendisinin ya da işleminin harçtan istisna veya muafiyetinin bulunmadığının kabulü gerekir. Hukuk Genel Kurulunun 03.12.2008 tarihli ve 2008/12-715 E., 2008/717 K. sayılı kararı da bu yöndedir.

31. Ayrıca 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun "Harçdan müstesna işlemler" başlıklı 13. maddesinde, bu maddede yazılı mevzuların harçtan istisna olduğu belirtilmiştir. Konunun bu maddede sayılan mevzulardan olmadığı açıktır. Yine aynı Kanunun "Harçtan müstesna tutulan işlemler" başlıklı 59. maddesine göre değerlendirme yapıldığında uyuşmazlığın harçtan müstesna tutulan işlemlerden olmadığı da belirgindir.

32. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK)'nun Geçici 3. maddesi gereğince uygulanması gereken HUMK'nın 434. maddesi ile ilgili 25.01.1985 tarihli ve 5/1 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı gereğince, temyiz isteği dilekçenin temyiz defterine kaydedildiği tarihte yapılmış sayılır ve temyiz dilekçesi verilirken gerekli harç ve giderlerin tamamı ödenir. Temyiz harç ve giderlerinin eksik ödenmiş veya hiç ödenmemiş olduğunun sonradan anlaşılmış bulunması hâlinde, kararı veren hâkim tarafından yedi günlük kesin süre tanınarak, bu süre içerisinde tamamlanması veya ödenmesi, aksi hâlde temyizden vazgeçmiş sayılacağı temyiz edene yöntemince ve yazılı olarak bildirilir. Verilen süre içinde harç ve giderler tamamlanmadığı takdirde, mahkeme kararın temyiz edilmemiş sayılmasına karar verir. Bu kararın da temyiz edilmesi hâlinde HUMK'nın 432. maddesinin son fıkrası hükmü kıyasen uygulanır. Yani verilen kesin süreye rağmen temyiz harç ve giderlerinin verilen süre içinde tamamlanmaması durumunda mahkemece temyiz isteminden vazgeçilmiş sayılacağına dair bir karar verilmesi gerekir. 05.01.1949 tarihli ve 1944/32 E., 1949/1 K. sayılı YİBK gereğince bu konuda karar verme yetkisi de Yargıtay'a değil, yerel mahkemeye aittir. Hukuk Genel Kurulunun 14.03.2018 tarihli ve 2015/21-143 E., 2018/476 K. sayılı kararı ile 16.05.2018 tarihli ve 2017/17-2698 tarihli ve 2018/1096 K. sayılı kararında da bu hususlar benimsenmiştir. Dosyanın tetkikinden icra mahkemesince bu yönde bir karar verilmediği anlaşılmaktadır.

33. O hâlde icra mahkemesince temlik alacaklısı ... Varlık Yönetim A.Ş.'nin temyiz istemi hakkında HUMK'nın 434. maddesi uyarınca bir karar verilmesi, kararın temyiz edene usulüne uygun şekilde

tebliğ edilmesi, bu kararın temyiz edilmesi durumunda ise temyiz harç ve giderleri de yatırıldıktan sonra dosyanın Hukuk Genel Kuruluna gönderilmesi için dosyanın mahalline geri çevrilmesine karar verilmesi gerekmiştir..." gerekçesiyle dosyanın geri çevrilmesine karar verilmiştir.

Mahkemenin Ek Kararı

13. İstanbul 9. İcra (Hukuk) Mahkemesinin 08.04.2021 tarihli ve 2015/967 Esas, 2016/139 Karar sayılı ek kararı ile; 492 sayılı Kanun'un 123/son maddesi gereğince varlık yönetimi şirketlerinin yargı harçlarından istisna tutulma keyfiyeti dar tutulmuş olduğundan alacaklının harç istisnasının yurtdışından alınacak kredilerin geri dönüşüyle ilgili işlemlerle sınırlı olarak uygulanması gerektiği, alacaklının harçtan muaf olmadığı ve verilen kesin süre içerisinde temyiz harçlarını yatırmadığı gerekçesiyle HUMK'nın 434. maddesi uyarınca kararın temyiz edilmemiş sayılmasına karar verilmiştir.

Mahkemenin Ek Kararının Temyizi

14. Mahkemenin ek kararı süresi içinde alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. GEREKÇE

15. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici 3. maddesi gereğince uygulanması gereken HUMK'nın 434. maddesiyle ilgili 25.01.1985 tarihli ve 5/1 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı gereğince temyiz isteği dilekçenin temyiz defterine kaydedildiği tarihte yapılmış sayılır ve temyiz dilekçesi verilirken gerekli harç ve giderlerin tamamı ödenir. Temyiz harç ve giderlerinin eksik ödenmiş veya hiç ödenmemiş olduğunun sonradan anlaşılmış bulunması hâlinde kararı veren hâkim tarafından yedi günlük kesin süre tanınarak bu süre içerisinde tamamlanması veya ödenmesi, aksi hâlde temyizden vazgeçmiş sayılacağı temyiz edene yöntemince ve yazılı olarak bildirilir. Verilen süre içinde harç ve giderler tamamlanmadığı takdirde mahkeme kararın temyiz edilmemiş sayılmasına karar verir. Bu kararın da temyiz edilmesi hâlinde HUMK'nın 432. maddesinin son fıkrası hükmü kıyasen uygulanır. Yani verilen kesin süreye rağmen temyiz harç ve giderlerinin verilen süre içinde tamamlanmaması durumunda mahkemece temyiz isteminden vazgeçilmiş sayılacağına dair bir karar verilmesi gerekir.

16. Somut olayda Mahkemenin 03.03.2016 tarihli direnme kararının alacaklı vekili tarafından 08.03.2016 tarihinde temyiz edilmesi üzerine Mahkemece alacaklı vekiline temyiz harç ve masraflarının yatırılması için kesin süreli muhtıra tebliğ edilmiştir. Alacaklı vekili tarafından temyiz harç ve masrafları yatırılmamış ve dosya temyiz incelemesi için Hukuk Genel Kuruluna gönderilmiştir.

17. Hukuk Genel Kurulunun 15.12.2020 tarihli ve 2017/12-342 Esas, 2020/1030 Karar kararı ile temyiz eden alacaklı ... Varlık Yönetim A.Ş'nin kendisinin ya da işleminin harçtan istisna veya muafiyetinin bulunmadığı gerekçesiyle alacaklı vekilinin temyiz istemi hakkında HUMK'nın 434. maddesi uyarınca bir karar verilmesi için dosyanın geri çevrilmesine karar verilmiştir. Mahkemece 08.04.2021 tarihli ek karar ile HUMK'nın 434. maddesi uyarınca kararın temyiz edilmemiş sayılmasına karar verilmiş, ek karar alacaklı vekili tarafından süresinde temyiz edilmiştir.

18. Hâl böyle olunca direnme kararının alacaklı vekilince temyiz edilmesi üzerine Mahkemece kesin süre içinde temyiz harcının yatırılmadığı gerekçesiyle kararın temyiz edilmemiş sayılmasına dair verilen 08.04.2021 tarihli ek karar usul ve yasaya uygun olmakla onanması gerekmektedir.

III. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Alacaklı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Mahkemece verilen 08.04.2021 tarihli ek kararın ONANMASINA,
Harç peşin alındığından harç alınmasına yer olmadığına,

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 5311 sayılı Kanun'un 29. maddesiyle eklenen geçici 7. maddesinin göndermesi ile uygulanması gereken aynı Kanun'un 366/III. maddesi uyarınca kararın tebliğden itibaren 10 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere 24.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.